

KOUBÍKOVÁ LEGAL

Practical information for citizens of Ukraine entering the Czech
Republic

Практична інформація для в'їзду громадян України до
Чеської Республіки

Praktické informace pro vstup ukrajinských občanů do ČR

Silvie FELIX KOUBÍKOVÁ

4. 3. 2022

Updated: 11. 3. 2022

Practical information for citizens of Ukraine entering the Czech Republic:

- There is a **visa-free regime** between the Schengen Area and Ukraine, which enables a stay **up to 90 days**. Valid biometric passport is required. If you meet this condition, you can enter the Czech Republic and reside here for the determined period. It is not necessary to apply for a visa immediately after your arrival. Have some rest, learn about your options, use free legal assistance and other forms of assistance and you can apply for a visa later.
- If you don't have a biometric passport, you need to apply for a legal title to be able to reside in the Czech Republic as soon as possible following your arrival to the Czech Republic. Currently, the best option is to apply for a **special visa** (the so-called **special visa to tolerate the residence within the territory** – zvláštní vízum za účelem strpění pobytu na území in Czech). There is a special simplified procedure to obtain the special visa. It is being issued on the spot (by placing a visa label or a different entry in your passport). The fulfillment of minimal conditions is required to obtain the special visa. The visa is **valid for 1 year**. Obtaining the special visa implies an automatic **registration within the public health insurance system** and the visa holder can also be provided **accommodation**.
- Regardless of whether you are residing in the Czech Republic on the grounds of the visa-free regime or on the grounds of the special visa, you are obliged to **register within the period of 30 days at the Foreign Police** (to report your place of residence). If you are staying in a hotel, the registration is taken care of by the provided of the accommodation. In case of a private accommodation, you are obliged to carry out the registration duty yourself.
- If you are already a holder of a legal title to reside in the Czech Republic (a long-term visa, a long-term residence), **it is not suitable to ask for the special visa**. If possible, maintain your current legal title through standard procedures (by extending the duration of your legal title). You will not burden the special visa system. Furthermore, standard legal titles to reside in the Czech Republic provide for a greater stability of your status. The special visa is an extraordinary measure destined to deal with the current migration crisis. However, for the time being, it is not clear what the possibilities of a long-term integration will be.
- Many people chose to apply for an international protection (they **apply for asylum**). However, **it is not a recommendable step**. The application for the special visa is processed on the spot and it does not imply almost any formal requirements. By contrast, the asylum proceedings unfold in a standard manner and they are significantly longer. What is more, most of asylum seekers from Ukraine will not meet the requirements for an asylum granting since the asylum is destined to protect against an individualized prosecution and not to deal with a mass migration wave.
- If you want to **work** in the Czech Republic, the special visa enables it, given you also obtain a work permit. However, this question is currently being subject to a legislative procedure. Provided that the so-called lex Ukraine is approved in its presumed wording, a work permit will no longer be required and the access to the labour market will be free for the holders of the special visa. If you can, it is better to postpone your work permit application for a few days. It is probable that soon you will not need the work permit.
- EU is currently doing steps to implement the so-called **temporary protection** for the citizens of Ukraine according to the directive no. 2001/55/ES. Once the temporary protection in place, the special visa (the special visa to tolerate the residence within the territory) will be replaced by a temporary protection visa. Holders of the special visa will not be required to transfer into the temporary protection visa regime. The special visa will remain valid.
- Unfortunately, there are cases of abuse of the network currently being created to help the citizens of Ukraine. Some persons require payment for the so-called services mediation (visa application, health insurance, legal services) despite the fact that those services are for free. Make sure you don't pay anything to these "mediators". All that's necessary in relation to your entry to the Czech Republic is at your disposal **free of charge**.

Summary:

- If you don't need to arrange for an accommodation, to register within the public health insurance system nor to start working right away, it is possible to **reside in the Czech Republic based on the visa-free regime** and to wait for a few days or weeks to resolve your visa situation. The registration departments are currently overloaded, the system is only being put in place and various rules will be subject to change within few days (be it with regards to the temporary protection of the EU or with regards to the Czech lex Ukraine).
- If you are in an immediate need of a legal title to reside in the Czech Republic, make use of **the special visa to tolerate the residence within the territory**.
- If you are a holder of **a standard legal title to reside in the Czech Republic** (a long-term visa, a long-term residence), it is not suitable to transfer to the special visa regime nor to a different temporary regime.
- In most cases, **it is not recommendable to apply for asylum**. An application for the special visa to tolerate the residence within the territory is the advisable alternative.

Практична інформація для в'їзду громадян України до Чеської Республіки:

- Між Шенгенською зоною та Україною діє **безвізовий режим терміном до 90 днів**. Для перетину кордону за цим режимом необхідно мати чинний біометричний паспорт. Якщо Ви його маєте, то можете в'їхати на територію Чеської Республіки і перебувати тут вказаний період. У цьому разі вам не потрібно подавати документи на візу відразу після прибуття до Чеської Республіки. Відпочиньте, дізнайтеся більше про різні можливості, скористайтеся безкоштовною юридичною та іншими видами допомоги, а потім подайте заяву на візу.
- Якщо у вас немає біометричного паспорта, то ви повинні якомога швидше після прибуття до Чеської Республіки подати заяву на отримання дозволу на проживання. Наразі найкраще подавати заяву на отримання так званої **спеціальної візи з метою толерованого перебування на території ЧР**. Це особлива спрощена процедура, за якою візу видають відразу (у паспорт вклеюють візову наклейку або роблять у ньому відповідний запис), а для її отримання встановлені лише мінімальні вимоги. Термін дії такої візи становить **1 рік**. На підставі отримання спеціальної візи відбувається автоматична **реєстрація в системі державного медичного страхування**. Власник візи також має можливість подати заяву на **надання житла в Чеській Республіці**.
- Незалежно від того, чи Ви перебуваєте в ЧР на основі безвізового режиму, чи на підставі спеціальної візи, Ви зобов'язані **протягом 30 днів зареєструватися в Поліції у справах іноземців** (повідомити місце проживання). Якщо Ви зупинилися в готелі, то реєстрацію за Вас здійснить персонал готелю. Якщо ж Ви поселилися приватно, то обов'язок зареєструватися лягає безпосередньо на Вас.
- Якщо Ви вже маєте дозвіл на проживання в Чехії (довгострокова віза, довгострокове перебування), **то переходити до режиму спеціальної візи з метою толерантності не варто**. За можливості, зберігайте свій дозвіл на проживання стандартним способом (шляхом продовження дозволу на проживання). По-перше, Ви не будете переобтяжувати систему спеціальних виз, по-друге, стандартні дозволи на проживання гарантують більшу стабільність Вашого статусу на території ЧР. Спеціальна віза є надзвичайним засобом вирішення нинішньої міграційної хвилі, але поки що не зрозуміло, якими будуть подальші можливості тривалої інтеграції.
- Багато людей намагаються отримати міжнародний захист, тобто подають **заяву про надання притулку**. Однак цей шлях **не є оптимальним рішенням**. Заяву на отримання спеціальної візи з метою толерованого перебування на території ЧР розглядають відразу, а її подання майже не передбачає якихось формальних вимог. На відміну від цього, процедура надання притулку проходить стандартним чином і тому значно триваліша. Крім того, більшість громадян України не матиме права на притулок, оскільки надання притулку є захистом від індивідуальних переслідувань, а отже, цей тип дозволу на проживання не призначений для **якщо Ви хочете в Чеській Республіці працювати**, то можете зробити це в режимі спеціальної візи з метою толерантності, а саме на підставі дозволу на роботу. Однак наразі це питання є предметом законодавчого процесу, і, якщо буде прийнятий так званий «закон Україна» (lex Ukraine) у тому варіанті, який очікується, то дозвіл на роботу не буде потрібний і доступ до ринку праці буде вільним. Тож, якщо Ви маєте змогу, то з поданням заяви на отримання дозволу на роботу краще кілька днів зачекайте, оскільки, цілком ймовірно, що за деякий час цей дозвіл не буде потрібний.
- Наразі в ЄС вживають заходи щодо застосування так званого **тимчасового захисту** громадян України відповідно до Директиви № 2001/55/ЄС. Коли тимчасовий захист буде запроваджено, спеціальна віза з метою толерантності буде замінена візою тимчасового захисту. Власникам спеціальної візи не доведеться переходити до режиму візи тимчасового захисту, оскільки спеціальні візи і надалі залишатимуться чинними.
- На жаль, є випадки зловживання створюваною мережею допомоги громадянам України. Деякі люди вимагають оплати за так звані посередницькі послуги (оформлення візи, медичне страхування, посередництво юридичних послуг), хоча насправді всі ці послуги безкоштовні. Не платіть нічого цим самозваним посередникам: все необхідне у зв'язку з в'їздом на територію Чеської Республіки для Вас доступне **безкоштовно**.

Підсумки:

- Якщо Ви не потребуєте житла чи негайного долучення до системи державного медичного страхування і не хочете негайно почати працювати, то можете скористатися можливістю перебування в ЧР на основі безвізового режиму і почекати кілька днів або тижнів з вирішенням візи. Реєстраційні відділи зараз перевантажені, систему все ще створюють, а низка правил за кілька днів зміниться (або з огляду на тимчасовий захист ЄС, або з огляду на чеський «закон Україна» [lex Ukraine]).
- Якщо Ви негайно потребуєте дозволу на проживання, то скористайтеся спеціальною візою з метою толерованого перебування на території ЧР.
- Якщо Ви маєте стандартний дозвіл на проживання в Чеській Республіці (довгострокова віза, довгострокове перебування), то не варто переходити до режиму спеціальної візи з метою толерантності чи до іншого тимчасового режиму.
- У переважній більшості випадків Вам не буде вигідно подавати заяву про надання притулку; рекомендований варіант – подати заяву на спеціальну візу з метою толерованого перебування на території ЧР.

Praktické informace pro vstup ukrajinských občanů do ČR:

- Mezi schengenským prostorem a Ukrajinou platí **bezvízový styk na dobu až 90 dnů**. Podmínkou je mít platný biometrický pas. Pokud tuto podmínku splňujete, můžete na území ČR vstoupit a pobývat zde po danou dobu, není nutné ihned po příjezdu do ČR podávat žádost o vízum. Odpočítejte si, zjistěte další možnosti, využijte bezplatné právní pomoci a dalších forem pomoci a až poté žádejte o vízum.
- Pokud nemáte biometrický pas, je třeba si co nejdříve po příjezdu do ČR požádat o pobytový titul. Aktuálně je nejvhodnější požádat o tzv. **zvláštní vízum za účelem strpění pobytu na území**. Jedná se o speciální zjednodušenou proceduru, vízum se uděluje na počkání (vlepením vízového štítku do pasu, příp. jiným záznamem do pasu) a k jeho získání jsou stanoveny jen minimální požadavky. Vízum platí po dobu **1 roku**. Na základě získání zvláštního víza dojde automaticky k **registraci k veřejnému zdravotnímu pojištění** a držitel víza má také možnost žádat o **přidělení ubytování v ČR**.
- Bez ohledu na to, jestli v ČR pobýváte na základě bezvízového styku nebo na základě zvláštního víza, máte povinnost se **do 30 dnů registrovat na cizinecké policii** (ohlásit místo pobytu). Pokud jste ubytováni v hotelu, registraci za Vás zajistí ubytovatel. Při ubytování v soukromí máte povinnost registrace Vy.
 - Pokud již jste držitelem pobytového titulu v ČR (dlouhodobé vízum, dlouhodobý pobyt), **není vhodné přecházet do režimu zvláštního víza** za účelem strpění. Je-li to možné, udržujte svůj pobytový titul standardní cestou (prodloužením pobytového titulu). Nezatížíte tak systém zvláštních víz, navíc standardní pobytové tituly garantují větší stabilitu Vašeho statusu. Zvláštní vízum je mimořádný prostředek řešící aktuální migrační vlnu, ale zatím není zřejmé, jaké budou možnosti dlouhodobé integrace
- Řada osob volí cestu žádosti o mezinárodní ochranu, podává tedy **žádost o azyl**. Tento postup ale **není optimálním řešením**. Žádost o zvláštní vízum za účelem strpění se vyřizuje na počkání a nejsou s ní spojeny téměř žádné formální náležitosti. Naproti tomu azylové řízení probíhá standardní cestou a je tedy výrazně zdlouhavější. Nadto většina občanů Ukrajiny nebude splňovat podmínky pro udělení azylu, neboť azyl je ochranou před individualizovaným pronásledováním, není tedy určen pro masovou migrační vlnu.
- Pokud chcete v ČR **pracovat**, můžete tak v režimu zvláštního víza za účelem strpění učinit, a to na základě povolení k zaměstnání. Tato otázka je však aktuálně předmětem legislativního procesu a pakliže bude přijat tzv. lex Ukrajina v předpokládaném znění, nebude povolení k zaměstnání třeba a vstup na trh práce bude volný. Můžete-li tedy, je vhodné s žádostí o povolení k zaměstnání pár dní vyčkat, neboť pravděpodobně brzy nebude třeba.
- Na půdě EU jsou aktuálně činěny kroky k aplikaci tzv. **dočasné ochrany** pro občany Ukrajiny dle směrnice č. 2001/55/ES. Po aktivaci dočasné ochrany budou zvláštní víza za účelem strpění nahrazena vízem dočasné ochrany. Držitelé zvláštního víza nebudou muset přecházet do režimu víza dočasné ochrany, zvláštní víza budou nadále platná.
- Bohužel se vyskytují případy zneužívání vznikající sítě pomoci ukrajinským občanům. Některé osoby požadují platby za tzv. zprostředkování služeb (vyřízení víz, zdravotního pojištění, zprostředkování právních služeb), přestože tyto služby jsou zdarma. Nehraďte nic těmto samozvaným zprostředkovatelům, vše nezbytné v souvislosti se vstupem na území ČR je pro Vás k dispozici **zdarma**.

Shrnutí:

- Pokud nepotřebujete zajistit ubytování, zařadit se hned do systému veřejného zdravotního pojištění a nechcete hned začít pracovat, je možné využít pobytu na základě bezvízového styku a pár dní či týdnů s řešením víza vyčkat. Registrační pracoviště jsou nyní přetížená, systém se teprve vytváří a řada pravidel se v řádu několika dnů změní (ať již s ohledem na dočasnou ochranu EU nebo s ohledem na český lex Ukrajina).
- Pokud pobytový titul potřebujete hned, využijte zvláštního víza za účelem strpění pobytu na území.
- Pokud máte standardní pobytové oprávnění v ČR (dlouhodobé vízum, dlouhodobý pobyt), není vhodné přecházet do režimu zvláštního víza za účelem strpění či do jiného provizorního režimu.
- V naprosté většině případů pro Vás nebude výhodné žádat o azyl, doporučenější variantou je žádost o zvláštní vízum za účelem strpění pobytu na území.

